

Geen kind buiten spel

Factsheet Stelselwijziging jeugd

d.d. maart 2012

De stelselwijziging

Doel:

Om de grote druk op gespecialiseerde zorg terug te dringen en de verkokerde manier van werken binnen jeugdhulp aan te pakken, kiest dit kabinet voor een stelselwijziging. De jeugdhulp gaat over naar gemeenten.

Gemeenten krijgen de regie over alle jeugdhulp, waaronder:

- de jeugd-ggz (zowel Awbz als Zorgverzekeringswet);
- provinciale jeugdzorg (waaronder toegang, advies- en meldpunt kindermishandeling, kindertelefoon, ambulante en residentiële zorg en pleegzorg);
- gesloten jeugdzorg;
- jeugdreclassering;
- jeugdbescherming;
- de zorg voor licht verstandelijk beperkten (jeugd-LVB).

Gemeenten blijven ook de taken uitvoeren die zij al deden:

- jeugdgezondheidszorg;
- preventief jeugdbeleid (incl. informatie, advies en signalering);
- licht ambulante hulpverlening;
- toeleiding naar zorg;
- coördinatie van zorg.

Opbrengst:

	Stelsel nu	Stelsel straks
Gemeenten zorg	verantwoordelijk voor preventieve jeugdhulp	verantwoordelijk voor alle zorg voor jeugd
Financiën	verkoerde financieringsstromen	één financieringsstroom
Wetgeving	diverse wetgevings-trajecten	één wettelijk kader

Hoe bereiken we doel en opbrengst?

Om gemeenten in staat te stellen de ondersteuning en jeugdhulp adequaat uit te voeren, is aanpassing van het huidige stelsel noodzakelijk. Gemeenten kunnen de regie op de jeugdhulp alleen realiseren in redelijke vrijheid van beleid. Daarom werkt de rijksoverheid, samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) aan een nieuwe jeugdwet waarin de wijzigingen voor het nieuwe stelsel worden geregeld. Het wetsvoorstel hiertoe is momenteel in voorbereiding.

Inhoud wetsvoorstel:

Het wetsvoorstel regelt wijzigingen in de jeugdhulp op drie niveaus:

Bestuurlijk

- verantwoordelijkheid van VWS, VenJ, provincies en zorgverzekeraars naar gemeenten (in samenhang met andere stelselwijzigingen, zoals passend onderwijs, sociale zekerheid, Awbz en Wmo).

Financieel

- bundeling van financieringsstromen, harmonisatie bekostigingssystemen, invoering jeugdzorgbrede eigen bijdrage.

Inhoudelijk

- van (complexe, verkokerde) zorg veraf naar (eenvoudige, integrale, preventieve) ondersteuning en zorg dichtbij.

Het wetsvoorstel zal concreet de volgende thema's uitwerken:

- Opdracht aan gemeenten
- Kwaliteit en toezicht
- Rechtspositie van de cliënt
- CJG / Toegang tot (gespecialiseerde) zorg
- Inkoop van zorg (aanbesteden / subsidiëren / lokaal / regionaal)
- Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
- Fasering overheveling (alles in één keer op 1 januari 2015)

Wetgevingstraject stelselwijziging:

- eind december 2012: - indiening wetsvoorstel bij Tweede Kamer
- 2013: - behandeling wetsvoorstel door Eerste Kamer en Tweede Kamer
- 1 januari 2015: - inwerkingtreding nieuwe wet jeugdhulp

Zie voor actuele wijzigingen: www.samenwerkenvoordejeugd.nl/wetgevingstraject.

Transitieagenda Jeugdzorg

Tussen nu en eind 2014 werken de ministeries van VWS en VenJ, VNG en IPO samen aan de herinrichting van het stelsel. Voor deze transitieperiode is een transitieagenda Jeugdzorg opgesteld. De transitieagenda gaat onder andere in op de rolverdeling tussen de overheden, de invoering van bestuurlijke en organisatorische herinrichting en het tijdpad van de transitieperiode. De transitieagenda maakt onderscheid tussen:

- Transitie => het proces rond de overheveling van verantwoordelijkheden;
- Transformatie => de zorginhoudelijke verbetering en vernieuwing.

Gedurende het transitieproces is er ruimte voor voorlopers. Het gaat om initiatieven waarbij bestuurlijke partijen (gemeenten, provincies, zorgverzekeraars) binnen de huidige kaders in de jeugdzorg via gezamenlijke aanpak zoveel mogelijk vooruitlopen op het nieuwe stelsel.

Er is een werkgroep overgangsmaatregelen ingesteld ter beheersing van de risico's van de transitie jeugdzorg.

Het rapport hierover wordt in april 2012 verwacht.

De transitieagenda zelf zal, zodra naar de Tweede Kamer gestuurd, te vinden zijn via www.samenwerkenvoordejeugd.nl/transitie-agenda.

Transitiecommissie (Rijk/IPO/VNG)

In opdracht van het Rijk/VNG en IPO wordt voor de zomer van 2012 een transitiecommissie ingesteld om de voortgang van de transitie te monitoren en waar nodig aan te jagen.

Ondersteuningsprogramma gemeenten (Rijk/VNG)

Onderdeel van de transitieagenda is een ondersteuningsprogramma voor gemeenten. Bestuurders, wethouders, gemeenteambtenaren, managers en medewerkers in het lokaal jeugdbeleid kunnen voor actuele informatie over de stelselwijziging terecht op de website www.samenwerkenvoordejeugd.nl en zich gratis abonneren op de maandelijkse digitale nieuwsbrief.

www.samenwerkenvoordejeugd.nl heeft een telefonische helpdesk (070-3407878) en is voor vragen en opmerkingen ook per mail bereikbaar: info@samenwerkenvoordejeugd.nl. Ook vragen over de samenhang tussen de diverse decentralisaties die het jeugdbeleid raken, zijn welkom bij de helpdesk.

De VNG heeft voor gemeenten een digitale jeugdzorgwijzer online gezet, die helpt keuzes te maken rond de transitie van de jeugdhulp. Zie: www.vng.nl/slimmersamenwerken.

1 januari 2015

Als de nieuwe wet op 1 januari 2014 in het Staatsblad staat, zal deze op 1 januari 2015 in werking treden. Daarmee is de stelselwijziging een feit.

Samenhang decentralisaties in het jeugddomein

Gemeenten krijgen er, naast de regie over de jeugdhulp, nog twee taken bij:

1. Uitvoering van de Wet werken naar vermogen (Wwnv);
2. Begeleiding in de Wmo.

Daarnaast wordt passend onderwijs (www.passendonderwijs.nl) ingevoerd.

De staatssecretarissen van VWS, SZW, VenJ en de minister van OCW hebben afgesproken de hervormingsmaatregelen in samenhang uit te werken. Zodat, als dit nodig is, tijdig passende maatregelen genomen kunnen worden.

Ook over samenhang kunnen vragen worden gesteld via www.samenwerkenvoordejeugd.nl.

Voorlopersaanpak

Diverse gemeenten (Zoetermeer, Amsterdam, Enschede en Eindhoven) hebben aangegeven met het Rijk te willen onderzoeken hoe samenhangend beleid tot stand kan komen en of er sprake is van mogelijke onbedoelde stapeffecten.

Daarnaast zijn de ministeries van OCW en VWS onlangs een 'voorlopersaanpak passend onderwijs – zorg voor jeugd' gestart. Voor deelname hebben zich inmiddels diverse scholen en gemeenten gemeld die in hun regio gezamenlijk gaan proefdraaien met intensieve samenwerking in de afstemming van passend onderwijs en jeugdhulp.

Betrokkenheid vanuit het veld

De ministeries van VWS en VenJ hebben een speciale overlegstructuur ingericht om breed te kunnen afstemmen met het veld over alle ontwikkelingen rond de stelselwijziging en de transitie.

Er zijn drie klankbordgroepen opgericht:

1. één voor cliënten,
2. één voor beroepsverenigingen;
3. één voor brancheorganisaties, bestuurlijke partners en inspecties;

Daarnaast is er met de VNG een referentiegroep Gemeenten ingericht. De klankbordgroepen en de referentiegroep komen elke drie maanden bijeen. Dan vindt afstemming plaats over de stelselwijziging jeugd en andere lopende zaken op het terrein van jeugd.

Gezamenlijke inspanning

Het programma Stelselwijziging jeugdhulp is een gezamenlijke inspanning van de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Veiligheid en Justitie (VenJ), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO).

Meer weten?

www.samenwerkenvoordejeugd.nl

www.vng.nl

Stelselwijziging in het kort

Met de stelselwijziging:

- wil de overheid de grote druk op de gespecialiseerde zorg terugdringen;
- wil de overheid de verkokerde manier van werken in de jeugdhulp aanpakken;
- komt – per 1 januari 2015 – alle jeugdhulp in handen van één regisseur: de gemeente;
- wordt voor gemeenten een integrale aanpak van de jeugdhulp makkelijker gemaakt;
- kunnen gemeenten gelijktijdige decentralisaties in aanpalende domeinen in samenhang bezien en uitvoeren (jeugdhulp, veiligheid, onderwijs (passend onderwijs), maatschappelijke ondersteuning (Awbz, Wmo), welzijn, werk en inkomen (Wwnv)).
- komt er meer ruimte voor professionals om vraaggericht te werken.

Meer weten?

Kijk op www.samenwerkenvoordejeugd.nl of mail naar info@samenwerkenvoordejeugd.nl.

Helpdesk Samenwerkenvoordejeugd.nl: (070) 340 78 78

De centrale helpdesk van Samenwerken voor de jeugd is bereikbaar op werkdagen tussen 14.00 en 17.00 uur. Naast vragen over de stelselwijziging jeugd, kunt u er terecht met uw vragen over de verschillende projecten die onder het lokale jeugdbeleid vallen, en natuurlijk ook over de samenhang ertussen. Als dat nodig is, dan schakelen onze medewerkers de expertise in van ondersteuningsorganisaties om uw vragen te beantwoorden.